

CZU 343.8

MONITORIZAREA ELECTRONICĂ - ALTERNATIVĂ LA PEDEAPSA ÎNCHISORII

Iurie MAHU

doctorand, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI

Monitorizarea electronică este un termen general care se referă la forme de supraveghere cu care se monitorizează locul de trai, deplasarea și comportamentul infractorilor în cadrul procesului de justiție penală sau de executare a pedepsei. Aceste programe și sisteme de urmărire satisfac nevoile sistemului de justiție penală prin oferirea de responsabilitate infractorilor și de protecție a victimelor.

În acest studiu, putem concluziona că monitorizarea electronică este un lider inovator și furnizor în localizarea tehnologiilor de supraveghere pentru justiția penală.

Cuvinte-cheie: sistem de monitorizare, justiție penală, infractori, reintegrare, supraveghere.

ELECTRONIC MONITORING – AN ALTERNATIVE TO PRISON

Iurie MAHU

PhD Candidate, Academy „Ștefan cel Mare” of the Republic of Moldova

Electronic monitoring is a general term that refers to forms of supervision that monitor the place of residence, movement and behavior of the offenders in the criminal justice process or the execution of the sentence. These programs and tracking systems accommodate the needs of the criminal justice system by providing accountability and victim protection.

In this study, we can conclude that electronic monitoring is an innovative leader and provide in local surveillance technologies for criminal justice.

Keywords: monitoring systems, criminal justice, offenders, rehabilitation, surveillance.

O primă definiție a monitorizării electronice o întâlnim în Recomandarea Comitetului de Miniștri CM/Rec(2014)4 către statele membre privind monitorizarea electronică ca fiind „un termen general care se referă la forme de supraveghere prin intermediul cărora să se monitorizeze locația, mișcarea și comportamentul specific persoanelor din cadrul procesului de justiție penală. Formele curente de monitorizare electronică se bazează pe unde radio, tehnologie de urmărire prin satelit sau biometrică” [15].

Părintele conceptului de monitorizare a infractorilor prin mijloace tehnice este considerat dr. Ralph K. Schwitzgebel, psiholog la Universitatea Harvard. Acesta a susținut că acceptarea unor măsuri de control judiciar și de reeducare socială a delincvenților în comunitate este de preferat în actuala etapă de dezvoltare umană, iar o alternativă mai permisivă, mai tolerantă și mai puțin costisitoare

decât custodia persoanelor se impune ca o soluție necesară și oportună. [12, p.211]

Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre privind monitorizarea electronică [15] stabilește că: „în funcție de jurisdicțiile naționale, monitorizarea electronică poate fi folosită în unul sau mai multe din următoarele moduri:

a) în faza procedurilor penale premergătoare procesului;

b) drept condiție pentru suspendarea sau executarea unei sentințe de închisoare;

c) ca mijloc de sine stătător de supraveghere a executării unei sancțiuni sau măsuri penale în cadrul comunității;

d) în combinație cu alte intervenții de liberare condiționată;

e) ca măsură premergătoare eliberării pentru cei din închisori;

f) în cadrul liberării condiționate din închisoare;

g) ca măsură de îndrumare și supraveghere intensivă pentru anu-

mite tipuri de infractori, după eliberarea din închisoare;

h) ca măsură de monitorizare a mișcărilor interne ale infractorilor în închisoare și/sau în cadrul perimetrului penitenciarelor deschise;

i) ca măsură de protejare a anumitor victime ale infracțiunilor de suspecti sau infractori individuali.”

Sistemul de monitorizare electronică în Republica Moldova constă în supravegherea de la distanță, prin sistemele GPS (*Sistem Global de Poziționare*), utilaj telefonic fix sau mobil cu care se monitorizează locația și mișcarea persoanelor supuse supravegherii și controlului, printr-o brățară specială instalată la mână sau picior, în temeiul hotărârilor judecătorești sau a deciziilor șefilor de penitenciare.

Implementarea proiectului privind monitorizarea electronică în Republica Moldova a pornit prin aprobarea *Planului de acțiuni [6] pentru implementarea strategică de reformă a sectorului justiției*

pentru anii 2011-2016, Direcția strategică „consolidarea sistemului de probațiune și a sistemului penitenciar” [10].

Cadrul legal de monitorizare electronică a fost instituit în Republica Moldova odată cu adoptarea Legii nr. 138/2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative [9]. Însă, modul, condițiile și procedura de monitorizare electronică au fost stabilite, un an mai târziu, în Regulamentul privind monitorizarea electronică a persoanelor, adoptat de Guvern [7].

Codul penal al RM [1] precizează că obligațiile prevăzute la alin (6), art. 90 CP RM, inclusiv, “să fie supus monitorizării electronice”, pot fi aplicate persoanelor: condamnate cu suspendarea condiționată (art.90 CP), condamnate cu suspendarea parțială a executării pedepsei (art.90¹), liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen (art.91 CP), cărora le-a fost înlocuită partea neexecutată din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (92 CP) și cărora le-a fost amânată executarea pedepsei pentru gravitate sau întreținerea copiilor până la vârsta de 8 ani (art.96 CP).

În acest caz, depistăm o eroare de drept în cazul înlocuirii de instanța de judecată a părții neexecutate din pedeapsă cu pedeapsa amenzii, potrivit art.92 CP, cu aplicarea obligațiilor prevăzute la art.90 CP și ca exemplu “să fie supusă persoana monitorizării electronice”.

Regulamentul privind monitorizarea electronică a persoanelor dispune în pct.22 că în cazul încălcării repetate a obligației/restricției (...), consilierul de probațiune înaintează un demers în instanța de judecată pentru anularea liberării de pedeapsă penală și trimiterii persoanei pentru executarea pedepsei în penitenciar.

Cum ar putea fi aplicate aceste proceduri în cazul în care persoana nu respectă restricțiile impuse prin supravegherea electronică, pedeap-

sa amenzii fiind executată efectiv de persoană.

În acest caz, obligațiile stabilite în art.90 CP se aplică auxiliar cu pedeapsa principală, iar executarea pedepsei principale produce temei de a admite că sentința judecătorească a fost executată.

De asemenea, situația juridică este similară și pentru alte obligații aplicate la înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, și de aceea, intervenim cu propunerea de revizuire a alineatului (4) art. 92 CP, introdus prin Legea nr.163/2017, în vigoare din 20.12.2017 [8].

Potrivit art. 271 al Codului de executare al RM [2] sunt supuse monitorizării electronice:

1) persoanele liberate de pedeapsă penală în conformitate cu art. 89 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002.

2) persoanele condamnate care se deplasează fără escortă sau cei care se deplasează pe o perioadă scurtă de timp în afara penitenciarului, în conformitate cu articolele 216 și 217 din Codul de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004.

3) persoanele cărora le este aplicată o măsură preventivă cu stabilirea anumitor obligații sau restricții.

De asemenea, și pct.2, alin. 3) al Regulamentului privind monitorizarea electronică a persoanelor, aprobat prin HG 1322/2016, prevede că „sunt supuse monitorizării electronice persoanele cărora le este aplicată o măsură preventivă cu stabilirea anumitor obligații sau restricții”. Astfel, este evident că monitorizarea electronică nu poate fi aplicată arestului preventiv, dar acelor măsuri preventive alternative închisorii cuprinse în Codul de procedură penală al RM [3], cum sunt:

1) obligarea de a nu părăsi localitatea sau obligarea de a nu părăsi țara (art.178 CPP);

2) liberarea provizorie sub control judiciar (art.191 CPP);

3) arestarea la domiciliu (art.188 CPP).

Baza juridică de executare a măsurii penale aplicate cu monitorizarea electronică este reglementată în art. 271¹ al Codului de executare al RM, care prevede în alineatele 3) și 4) că [2]: „în caz de aplicare a monitorizării electronice, persoanei i se atașează un dispozitiv special, care constă din brățară specială sau dispozitiv mobil. Persoanei supuse monitorizării electronice i se stabilesc:

a) zona de deplasare;

b) zona și/sau locul unde este interzis să se deplaseze;

c) perioada de timp în care i se interzice de a părăsi domiciliul sau reședința.”

Aceste prevederi legislative autorizează aplicarea Regulamentului de monitorizare electronică a persoanelor cu întreg mecanismul adoptat de Guvern.

Însă, procedura de executare a măsurilor preventive, enumerate mai sus, este prevăzută în Titlul VI, Capitolul XXIX, art. 296, 301 și 302 al Codului de executare al RM.

Astfel, la punerea în executare a măsurilor preventive concrete nu este stabilită procedura de informare imediată a organului de probațiune și expediere a actului judecătorec în cazul aplicării măsurii cu monitorizarea electronică, aceasta fiind lăsată în seama organului afacerilor interne, iar acest fapt provoacă confuzii sau întâzieri de timp în aplicarea sistemului electronic preventivului. În acest sens, propunem modificarea și completarea Codului de executare, astfel că, în cazul aplicării de instanțele de judecată a măsurilor preventive cu monitorizarea electronică a persoanei, să fie expediată hotărârea sa imediat organului de probațiune, de rând cu organul afacerilor interne.

O nouă categorie de persoane propusă de Guvern pentru a fi su-

puse monitorizării electronice sunt agresorii familiari, inclusă în proiectul de lege privind modificarea unor acte normative [11], în scopul respectării măsurilor de protecție aplicate victimelor violenței în familie.

Proiectul de lege menționat prevede că victima sau membrii familiei acesteia, cu acordul scris, pot purta un sistem electronic de supraveghere care să permită verificarea respectării obligației agresorului.

Asigurarea monitorizării electronice a tuturor categoriilor de persoane monitorizate se efectuează de către organele de probațiune.

Diversitatea activităților de probațiune servesc unui dublu scop: protecția comunității prin monitorizare continuă a comportamentului infractorului și reintegrarea socială a infractorului. Din prevederile legislative se observă că probațiunea din RM are un model mixt - este parte a sistemului justiției penale, îndeplinind totodată și unele funcții ale asistenței sociale.

În prezent, supravegherea și controlul executării obligațiilor și restricțiilor aplicate persoanelor prin sistemul de monitorizare electronică se efectuează prin intermediul platformei software de monitorizare electronică, care reprezintă o totalitate sistematizată de date despre locația și mișcarea persoanelor supuse monitorizării electronice [7, p.7].

Conform Raportului de bilanț al Inspectoratului Național de Probațiune [14, p.26], în perioada anului 2019, au fost monitorizate electronic 157 persoane:

- a) 60 persoane cu aplicarea măsurilor de liberare de pedeapsă penală de către instanțele de judecată;
- b) 79 persoane le-au fost stabilită măsura preventivă – arest la domiciliu;
- c) 12 persoane le-au fost stabilită măsura preventivă – liberarea provizorie sub control judiciar;
- d) 6 persoane condamnate cu

deplasare fără escortă în afara penitenciarului.

La aplicarea monitorizării electronice se ia în considerare dacă persoana care urmează a fi supusă monitorizării electronice dispune de resursele necesare pentru aplicarea acesteia, inclusiv domiciliu sau reședință dotată cu energie electrică.

În cazul încălcării repetate a obligației/restricției de către persoanele supuse monitorizării electronice, consilierul de probațiune, în funcție de tipul măsurii stabilite efectuează următoarele acțiuni: înaintează un demers în instanța de judecată pentru anularea liberării de pedeapsă penală și trimiterii persoanei pentru executarea pedepsei în penitenciar, informează imediat șeful instituției penitenciare pentru anularea obligațiunii/restricției pentru care se aplică monitorizarea electronică, informează imediat organul de poliție în vederea sesizării procurorului și/sau instanței de judecată asupra oportunității înlocuirii măsurii preventive cu una mai aspră.

În fapt, prestațiile de supraveghere electronică sunt destinate să înregistreze și să certifice conformitatea respectării obligațiilor/măsurilor impuse, arest la domiciliu, frecventarea anumitor locuri interzise, apropierea de victimă.

În momentul de față, se utilizează instrumentele de monitorizare electronică echipate cu frecvență radio (RF) sau dispozitive de urmărire prin satelit (GPS). Fiecare tehnica are un scop diferit și funcționează diferit.

Alegerea unei tehnici specifice depinde de următorii factori:

- a) Tip de infracțiune;
- b) Proporționalitatea;
- c) Nivel de gestionare a riscurilor;
- d) Scopuri în timpul EM.

Statele europene aplică trei tipuri de tehnologii:

- pasivă: beneficiarul este verificat prin intermediul telefonului.

- activă: beneficiul este obligat să poarte o brățară electronică care transmite semnale către un receptor, care preia mesajul și să se afle într-o anumită zonă;

- prin intermediul G.P.S-ului [17, p.49].

Expertiza internațională leagă noțiunea de supraveghere electronică de două coordonate fundamentale: [12, p.212]

- ripostă eficientă – din punct de vedere economic și social – la încarcerare; constrângerile bugetare consolidează teza potrivit căreia suplimentarea și modernizarea capacității lor de încarcerare nu sunt singurele căi de urmat;

- manieră de control al criminalității bazată pe responsabilizarea subiecților și comunității; uzanța impune implementarea unui sistem dual de tratare a delincvenței: închisoare pentru cazurile care au nevoie de ea și pedepse și/sau restricții severe în comunitate pentru cele care nu solicită expres custodia.

Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la Regulile de Probațiune ale Consiliului Europei (Adoptată de către Comitetul de Miniștri la 20 ianuarie 2010 la cea de-a 1075 adunare a Vice-miniștrilor) stipulează că, atunci când este utilizată monitorizarea electronică ca parte a supravegherii probațiunii, ea trebuie să fie combinată cu intervențiile destinate reabilitării și susținerii abținerii de la comiterea altor infracțiuni [16, pct.57].

De asemenea, nivelul supravegherii tehnologice nu va fi mai mare decât este necesar într-un caz concret, luând în considerație gravitatea infracțiunii comise și riscurile aferente pentru siguranța comunității ca limite ale monitorizării persoanei.

Restricțiile privind libertatea de circulație în absența unor forme de asistență personală sau socială, cum ar fi liberările de pedeapsă penală cu monitorizare electronică ar echivala cu o încălcare a Regulilor

europene. Asistență socială, ajutor și programe de schimb personal de specialitate sunt văzute ca o parte integrantă a supravegherii intensive cu monitorizare electronică.

În baza studiilor operate de Organizația Europeană de Probațiune, monitorizarea electronică suprimă încălcările în timpul monitorizării, dar nu după aceasta. Monitorizarea electronică conferă o anumită creștere temporară a siguranței publice.

Infractorii au adesea probleme legate de dependența alcoolului și drogurilor și de aceea au nevoie de o abordare specifică. ME poate echilibra viețile acestor infractori, reducând riscul de recidivă, dar aceștia trebuie să fie monitorizați atent de către serviciul de probațiune în scopul de a combina supravegherea cu participarea la un tratament special sau de consiliere pentru a se ajunge la cele mai bune și cele mai eficiente rezultate.

Beneficiile la utilizarea monitorizării electronice sunt: reduce recidiva; previne influențele negative ale închisorii (pedeapsă fără încarcerare); oferă transparență în viața de zi cu zi a infractorului; stabilește limite clare permise de lege; face ca infractorul să fie conștient de propriul comportament; contribuie la protecția victimelor.

Sistemul de monitorizare electronică a infractorilor are o multitudine de avantaje sociale:

1) Monitorizarea electronică reduce nivelul de aplicare a pedepsei cu închisoarea, iar ca efect, aglomerarea instituțiilor penitenciare.

2) Monitorizarea electronică se aplică persoanelor predispușe de a recidivă, adică cu un pericol mai înalt pentru societate, dar care sunt improprii penitenciarului.

3) Monitorizarea electronică contribuie la supravegherea eficientă a infractorilor în comunitate și la prevenirea criminalității în societate.

4) Monitorizarea electronică oferă posibilitatea persoanei în

conflict cu legea să-și păstreze integritatea atât personală, cât și socială, deoarece persoana condamnată are șansa să-și continue studiile, să-și păstreze locul de muncă, să se afle în cercul familiei, să contribuie la starea materială a familiei și educarea copiilor, să mențină relațiile cu prietenii și rudele apropiate care pot influența pozitiv asupra comportamentului și stării psiho-emoționale a delinventului.

Costurile zilnice ale monitorizării electronice [5, p.4] se reduc din primul an până în anul trei al Pilotului, acestea urmând să se reducă și mai semnificativ, dacă se lansează programul de monitorizare electronică la nivel național. Astfel, costurile zilnice ale monitorizării electronice per infractor au fost evaluate la 160 MDL, iar această sumă ar putea scădea sub 120 MDL dacă pilotarea ar fi urmată de un program național. Obiectivul este de a atinge nivelul de $\frac{1}{4}$ din cheltuielile în penitenciar.

Supraaglomerarea închisorilor pune presiune pe sistemele de justiție penală de a utiliza alternative la sentințe privative de libertate pentru a nu încălca drepturile fundamentale ale deținuților și minimalizarea numărului de condamnați la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Există trei raționamente principale care susțin implementarea monitorizării electronice [13]:

- *Detenția*: serviciile și programele de supraveghere electronică au capacitatea să raporteze prezența unei persoane într-un loc desemnat.

- *Restricțiile*: monitorizarea electronică poate fi folosită pentru a interzice accesul infractorului în anumite zone sau să abordeze anumite persoane, cum ar fi victimele sau chiar complicitii.

- *Supravegherea*: datorită acestei funcții autoritățile pot monitoriza, în mod permanent, în limitele programului stabilit, mișcările in-

fractorilor, fără a interveni, în fapt, asupra deciziilor lor.

Monitorizarea electronică este o metodă care poate fi folosită fie în locul detențiunii, pentru a reduce durata pedepsei cu închisoarea sau ca parte a unei pedepse neprivative de libertate.

Programele de supraveghere electronică au cunoscut o dezvoltare și o răspândire semnificativă la nivelul Statelor Unite ale Americii și, apoi, în întreaga lume. De la 2.300 de subiecți înregistrați în 1988, în 32 de state din Statele Unite ale Americii, numărul acestora a ajuns la 95.000, zece ani mai târziu.

Rezultatele remarcabile au făcut ca experiența justiției americane să fie exportată în Marea Britanie, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Singapore, Suedia și Olanda. Acolo, ca urmare a parcurgerii unor proiecte-pilot, cu grade diferite de complexitate, s-au construit structuri operaționale, administrate atât de sectorul public, cât și de cel privat [4, p.110].

Jurisdicțiile anglo - saxone (Anglia, Țara Galilor și Scoția) au cea mai mare implicare a sectorului privat pentru furnizarea, instalarea și monitorizarea programului, deși responsabilitatea pentru punerea în aplicare poate fi efectuată de către autoritățile publice, în funcție de tipul de relații sociale care au fost încălcate.

În unele jurisdicții, cum ar fi Austria, Belgia, Danemarca, Estonia, Franța, Germania, Luxemburg, Polonia, Portugalia și Suedia, participarea sectorului privat este în mare parte legată de furnizarea de echipamente, instalarea și toate aspectele legate de supraveghere ce se efectuează de către Serviciile de probațiune [17, p.49]. De asemenea, Portugalia și Spania derulează proiecte de monitorizare electronică cu agresorii familiari care implică și victimele violenței în familie.

În majoritatea statelor utilizarea monitorizării electronice este le-

gată de un program de sprijin, mai exact, cu cele care sunt disponibile în serviciile de probațiune, cum ar fi: supravegherea condiționată, cerința legală de a fi încadrat în câmpul muncii sau de studii, programe de tratament anti-alcool, antidrog sau boli venerice, consiliere psihologică și asistență socială.

Monitorizarea electronică este o alternativă la detenție, modernă și eficientă ce are drept scop mărirea gradului de securitate la nivelul societății umane. Aplicând monitorizarea electronică, societatea este protejată prin anumite restricții de comportamente antisociale manifestate de către persoana în conflict cu legea penală, dar și contribuie la formarea unui sistem de comportament prosocial ce previne săvârșirea noilor infracțiuni.

Un control permanent prin monitorizare asupra acțiunilor persoanei, poate duce la înlocuirea unui comportament greșit cu un mod de viață corect, social acceptabil, dar fără a-i leza drepturile și intimitatea persoanei delincvente.

În concluzie, remarcăm că implementarea sistemului de monitorizare electronică produce impact de ordin social și economic asupra delincventului și asupra societății, în ansamblu.

Sub aspect social monitorizarea electronică are ca efecte: implicarea societății în procesul de supraveghere, asistență și consiliere a persoanelor în conflict cu legea penală; sporirea șanselor și oportunităților educaționale și de angajare în câmpul muncii; diminuarea riscurilor de etichetare a condamnaților și de respingere din partea societății; protecția victimelor infracțiunilor; diminuarea recidivei în rândul condamnaților, creșterea eficienței colaborării cu organizațiile guvernamentale, partenerii naționali și internaționali.

Sub aspect economic: depopularea penitenciarelor și suportarea costurilor mai mici din bugetul de stat datorită faptului că o zi de

închisoare a unui deținut este mai costisitoare decât o zi de supraveghere electronică; reducerea cheltuielilor financiare pentru cazurile de condamnări la Curtea Europeană a Drepturilor Omului; întreținerea proprie și achitarea impozitelor la locul de muncă.

Serviciile și programele de supraveghere electronică, fundamentate arestul la domiciliu și liberare sub control judiciar, au demonstrat, cu dovezi certe, că imprimă o tendință descrescătoare ratelor de recidivă, atât la nivelul adulților, cât și al minorilor.

În formularea oricărui punct de vedere nu trebuie omis faptul că serviciile și programele de supraveghere electronică urmăresc disciplinarea și ordonarea civică a subiecților, precum și protejarea acestora de consecințele negative ale încarcerării prin responsabilizarea și cu consimțământul indivizilor, astfel încât obligațiile asumate să fie recepționate ca “o a doua șansă” [12, p.213]. De asemenea, este necesar să se țină cont și de faptul că supravegherea nu este o măsură de sine stătătoare, ci apare pe fondul susținerii unei măsurii neprivative de libertate, dictată de o autoritate judiciară, a unui program de probațiune sau de reintegrare socială și se adresează infractorilor predispuși la un risc social.

Referințe bibliografice

1. Codul penal al Republicii Moldova. Cod nr. 985 din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 14.04.2009, nr. 72-74.
2. Codul de executare al Republicii Moldova, adoptat de Parlamentul Republicii Moldova la 24.12.2004. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, Nr. 214-220, republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2010, nr. 160-162, art. 584.
3. Codul de procedură penală al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 05.11.2013, nr.248-251;
4. Dodgson K., Mortimer E. Home detention curfew – The first year of

operation, in “Research Findings”, 2000, 185 p.

5. Ferreira Marum P. Monitorizarea electronică pentru sistemul de probațiune din Republica Moldova. Raport de expertiză. Sprijin acordat sistemelor de executare, probațiune și reabilitare în Republica Moldova. Proiect finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Center for International Legal Cooperation, 20 p. În: <http://www.probativne.gov.md/?go=page&p=233> (Vizitat 06.04.2020).

6. Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova privind aprobarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, adoptată la 16.02.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.109-112.

7. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea electronică a persoanelor, adoptată la 08.12.2016. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 441-451.

8. Legea Republicii Moldova nr.163 din 20.07.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. În Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 20.10.2017, nr.364-370.

9. Legea Republicii Moldova nr.138/2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative, adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la 03.12.2015. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 361-369.

10. Legea Republicii Moldova privind aprobarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la 25.11.2011. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 1-6.

11. Legea pentru modificarea unor acte normative. În: <https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/08.pdf>

12. Marin D., Predescu O. Considerații generale referitoare la serviciile și programele de supraveghere electronică. În: Dreptul, 2011, nr.4, pag.211.

13. Mukherjee S., Intermediate sanctions: Electronic monitoring and house arrest, in G.Newman (ed.), Global Report on crime and Justice,

Oxford University Press, New York, 1999, În: <http://www.aic.gov.au/publications>.

14. Raportul activității Inspectoratului Național de Probațiune, 2019. În: http://www.probațiune.gov.md/tc_userfiles/file/Rapoarte%20bilant/BILAN%C5%A2%20INP%20pentru%20anul%202019.pdf.

15. Recomandarea Comitetului de Miniștri CM/Rec(2014)4 către statele membre privind monitorizarea electronică (Adoptată de Comitetul de Miniștri pe 19 februarie 2014, la a 1192-a ședință a Miniștrilor Adjuncți). În: <https://rm.coe.int/16806f4085> (vizitat 25.04.2020).

16. Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la Regulile de Probațiune ale Consiliului Europei (Adoptată de către Comitetul de Miniștri la 20 ianuarie 2010 la cea de-a 1075 adunare a Vice-miniștrilor). În: <https://rm.coe.int/rec-2010-1-on-probation-rules-moldovan/16808b60bc> (vizitat 25.04.2020).

17. Studiu/Raport. Oportunitatea monitorizării electronice la nivel național a subiecților probațiunii. Europarc SRL, Chișinău, 2013, 69 p. În: http://www.probațiune.gov.md/tc_userfiles/file/Strategia/raport%20oportunitatea%20ME%20final%20-%20EC%20fin%207_8.pdf.

INFORMAȚIA DESPRE AUTOR

Iurie MAHU,
doctorand, Academia
„Ștefan cel Mare” a MAI
șef al Direcției analitică,
Inspectoratul Național de
Probațiune.

E-mail: iuriemahu88@gmail.com
Tel. 068083048

INFORMATION ABOUT AUTHOR

Iurie MAHU,
PhD Candidate, Academy
„Ștefan cel Mare” of the Republic
of Moldova

Head of Analytical Department,
National Probation Inspectorate.
E-mail: iuriemahu88@gmail.com
Tel. 068083048

CZU:343.137.6

UNELE VIZIUNI PRIVIND BAZELE JURIDICE, ETICE ȘI PSIHOLOGICE ALE CERCETĂRII LA FAȚA LOCULUI ÎN CAUZELE CU INFRACTORI MINORI.

Alina POPA
doctorandă

S-ar părea că cercetarea la fața locului nu poate aduce anumite coliziuni morale sau anumite complicații, deoarece aici, participanții obligatorii sunt - ofițerul de urmărire penală și persoanele care îi acordă asistență la efectuarea acestei acțiuni de urmărire penală. Însă și această acțiune de urmărire penală este însoțită de comunicarea cu anumiți oameni și are anumite aspecte morale, etice, psihologice etc.

Soluționarea corectă a mai multor întrebări, apărute în procesul cercetării la fața locului necesită nu doar cunoașterea normelor juridice, ci și a celor etice, morale, psihologice. Esența etico-morală, juridică și psihologică se manifestă în recomandările, cerințele tactice privind pregătirea în vederea cercetării la fața locului: luarea de urgență a anumitor măsuri pentru a combate infracțiunea, reținerea bănuților, acordarea de ajutor victimelor, asigurarea securității persoanelor antrenate în cercetarea la fața locului. Una din particularitățile de bază ale cercetării la fața locului ține de caracterul urgent al acesteia. Cercetarea trebuie efectuată imediat, de îndată, orice tergiversare poate avea ca efect deteriorarea urmelor, pierderea probelor, modificarea mediului în care s-a produs infracțiunea.

Cuvinte cheie: cercetare la fața locului, acțiune de urmărire penală, minor, bănuț, victima, martori, tactică criminalistică, baze etice, psihologice și juridice, urmărire penală, organ de urmărire penală, proces-verbal, probe, cunoștințe speciale, infracțiune, urme.

SOME VISIONS REGARDING THE LEGAL, ETHICAL AND PSYCHOLOGICAL BASES OF ON-SITE INVESTIGATION IN JUVENILE DELINQUENCY.

Alina POPA
PhD student

It would seem that the on-site investigation cannot lead to certain moral collisions or certain complications, because here the obligatory participants are: the criminal prosecution officer and the persons who assist him/her in carrying out this criminal prosecution action. But this criminal prosecution action is accompanied by communication with certain people and has certain moral, ethical, psychological aspects, etc.

The correct solution of several questions which arose in the process of the on-site investigation requires not only the knowledge of the legal rules, but also of the ethical, moral, psychological ones. The ethical and moral, legal and psychological essence manifests itself in the recommendations and the tactical requirements regarding the preparation for the on-site investigation: the urgency of certain measures to combat the crime, the detention of the suspects, the assistance of the victims, and the assurance of the persons engaged in the on-site investigation. One of the basic features of the on-site investigation is its urgent nature. The investigation must be carried out immediately and instantly as any delay may have the effect of deteriorating the traces, losing the samples, changing the environment in which the crime occurred.

Keywords: on-site investigation, criminal prosecution action, juvenile, suspected, victim, witnesses, forensic tactics, ethical, psychological and legal bases, criminal prosecution, criminal prosecution body, minutes, evidence, special knowledge, crime, traces.